

Protokoll Ålands Skärgårdsnämnds möte 1/2024

Tidpunkt: måndagen den 3.6.2024 kl.12:00

Plats: Landskapsregeringens mötesrum Utbådan samt teams

Kallade Jesper Josefsson Närings- och miljöminister, ordförande
Ingrid Zetterman Civilminister
Jörgen Gustafsson, ~~Marja Tuomola~~, Brändö (gick vid paragraf 4.1 kl.12:52)
~~Patrik Fellman~~, Gun-Britt Gullbrandsson, Föglö
Lenny Karlsson, Satu Numminen, Kumlinge (distans)
Madelene Ahlgren-Fagerström, Johannes Jansson (distans), Kökar
Björn Rönnlöf, ~~Lotta Bäckbacka-Karlsson~~, Sottunga
Mikael Lindholm, ~~Anders Englund~~, Vårdö

Övriga:

Egil Mattson, KD Brändö, ~~Niklas Eriksson, KD Föglö, Marika Blomqvist, KD Kumlinge, Kennet Lundström, KS Sottunga~~, Niclas Karlsson, KD Kökar, ~~Erik Brunström, KD Vårdö~~, Susanne Strand, Byråchef, Ålands Landskapsregering, Agneta Wackström, sekreterare, verksamhetsledare, Företagsam Skärgård
Camilla Gunell (punkt 4. På plats kl.12:33-13:05.)

1. Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet kl. 12.22.

2. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes.

3. Genomgång av föregående protokoll 2/2024

Föregående mötesprotokoll från 11.10.2023 genomgicks och antecknades till kännedom.

4. Aktuellt från Skärgården

Ordförande bad om en presentationsrunda.

4.1 Hälsningar från Skärgårdskommunerna. 2 min var.

Sottunga

Björn Rönnlöf berättade om aktuella händelser från Sottunga. 115 personer bor på Sottunga. Sottunga har fått ett nytt färjefäste som skall invigas nästa vecka. Posten har nya öppettider samt nya utdelningstider. Idag delas posten ut varannan dag. Postkontoret är öppet 1 timme varannan vardag.

Kökar

Niclas Karlsson informerade om bokslutet för 2023. Resultatet blev som budgeterat. Kommunen väntar på inkomstkattensinbetalningen. Det kommer börja 12-13 barn till hösten på dagis som ledde till en ny anställning. Kommer också finns 3 lediga hyreslägenheter inom kort. Men bostadsbrist råder. Kommunen är tacksam för att Viggen går på Södra linjen.

Vårdö

Mikael Lindholm informerade om att Vårdö gjorde ett bra resultat ifjol. Prognosen för 2024 ser inte bra ut. 471 fastboende på Vårdö. Kommunen kommer att finansiera ett tillbygge på dagis. Svårt att få tag på behörigpersonal till äldreomsorgen. 27 hyresbostäder som alla är uthyra.

Kumlinge

Satu Numminen och Lenny Karlsson informerade att det finns 288 invånare på Kumlinge, av dessa är 114st pensionärer. Minskat med 16 personer från ifjol. Även på Kumlinge brist på personal. Kommunens bokslut är negativt. Positivt är att färjefästen renoveras och renoveringen av Kastörsbron är i full gång. Kumlinge vill lyfta frågan om det är nödvändigt att höja taxan för skärgårdstrafiken. Attraktionskraften i skärgården minskar pga. av prishöjningen. Dessutom har inte väntetid tagits i beaktande när turlistan gjorts. Det kan bli mycket dyrare att få hantverkare tex. till skärgården pga. väntetider. En annan skärgårdstrafik fråga är att Mergus inte tål det rådande vattenståndet. Ejdern har nu fått ersätta Mergus som har mindre kapacitet. Det i sin tur ger färre turister till skärgården. Kumlinge vill ännu lyfta hur viktigt det är att marknadsföra skärgården och efterlyser ett marknadsföringsprojekt.

Brändö

Egil Mattsson informerade om ett minusresultat för 2023. Många broarbeten på gång. Den största arbetsgivaren på Brändö, Brändö Lax fyller i år 40 år. Brändö Lax är en stor kugge i Brändö och kommunen önskar att de verkar länge till. Kommunen satsar på solpaneler. De räknar med att om 5-6 år har investeringen betalat sig

tillbaka. Renovering av skolan på går. Vindkraftverket Humlan invigdes i maj på Torsholma. Hulman producerar lika mycket el som Brändö förbrukar på ett år. Äldreomsorgen fick ny föreståndare. Föreståndaren kände att hen blir hörd på Åland. Inte samma möjlighet att påverka i välfärdsområdet på finskasidan. Det är Ålands fördel förtillfället.

Föglö

Gun-Britt Gullbrandsson ser framemot en intensiv sommar för Föglös del. Kommunen skall investera i skolan genom att bygga ut. Idag finns det 50 barn i skolan var av 40% har annat språk än svenska. Det finns 40 hyreslägenheter som alla är upptagna. Ukrainarna kan ej engelska som är ett problem. Många jobbar på Nordic Trout och hos kommunen. Skärgårdstrafikens nya prissättning oroar också Föglö, vilka följer det för med sig. Det måste finnas fördelar med att bo i skärgården.

4.2 Ålands Landskapsregerings hälsningar till Skärgården.

Infrastrukturminister Camilla Gunell får ordet och lyfter trafikrådets funktion och vill påminna att det är forumet för skärgårdstrafikfrågor. Infrastukturavdelningen har många projekt i skärgården bl.a. nya färjfasten och taxor som skall ses över. Den nya taxan för skärgårdstrafiken 2025 skall diskuteras med alla kommuner och så skall trafikrådet ha ett möte i september för fortsatt diskussion.

Infrastrukturministern ber Kumlinge materialisera de väntetider som togs upp under mötet som reella kostar, så det finns något konkret att diskutera runt. Skärgårdsnämnden råds av infrastrukturministern att diskutera vindkraftens betydelse för skärgården.

Ingrid Zetterman civilminister har en ny befattning med mycket internt arbete i regeringen. Civilministern diskuterar gärna likviditetsstöd. Vi saknar paragrafer i hur man skall följa processer. Även kriskommunlagen kommer gå på remiss i höst. Digitaliserings processen är igång. Många offentliga aktörer måste höja sin digitala säkerhet och ha handlingsplaner med processer för riskhanteringen för att kunna dela känsliginformation digitalt.

Ordförande Jesper Josefsson ser också att vindkraften och vad den för med sig kan vara intressant för skärgårdskommunerna. Han träffar gärna alla kommuner för att gå igenom det ekonomiska detaljerna som kan bli klara i höst gällande vindkraft.

ÅSUB har fått i uppdrag av ÅLR att göra en kring studie om kringeffekterna av möjliga vindkraftverk på Åland.

Digitaliseringen inom offentliga sektorn skall lägga i nästa växel. Det kommer betyda ny lagstiftning och nya tjänster för att utföra arbete. Idag kan tjänstemän/kvinnor jobba 60% på distans men alla dokument måste ännu skrivas på fysiskt. De jobbar för att kunna ta elektronisk underskrift i bruk. Distansarbetsprocenten kan vara högre för vissa anställda tex. näringsavdelningen har nu tillfälligt möjlighet att jobba 100% på distans.

Idag ansvarar ÅLR för Åland Living. Visionen är att Åland Living skall jobba nära arbetsgivarna på Åland. De i sin tur skall kunna använda den plattformen i sina rekryteringsprocesser. Åland kan bli bättre på att marknadsföra sig som en attraktiv distansarbetsplats.

Åland har en ny turismstrategi. Nästa steg är att få till en plan för att få det praktiska åtgärderna på plats.

Ordförande ville ännu lyfta att fiskodlingen satsas på genom ett Horizon pilotprojekt för att minska på slam från fiskodlingen. Ansökan är inne och väntar på att bli godkänd.

5 Diskussion kring Skärgårdsnämndens bästa arbetsform.

Ordförande ville lyfta att trafikfrågor inte tas upp i detta forum, utan de skall tas upp till trafikrådet för diskussion.

Alla ledamöter anser att det godkända reglementet för skärgårdsnämnden skall följas. Mötet lyfte att de gärna se på agendan frågor som berör inflyttning och näringsfrågor. Ännu viktigare att vi bestämmer vem som skall utföra ärenden eller/och kolla upp saker som nämnden sedan ha uppföljning på.

Om Företagsam Skärgård har något att dela från sina projekt skall de också presenteras i detta forum.

Mötet lyfte att Åland living skall utnyttjas bättre så vi kan bli fler som verkar på Åland. Skärgården behöver inflyttning.

Kökar kommundirektör ville också lyfta frågan om möjligheten att ge bankgarantier för att starta bostadsbyggen. Han ser att Kökar behöver hyreslägenheter men då behövs bankgarantier som kommunen inte kan ge. Mikael Lindholm fortsatte med att landskapet skall jobba med att hitta vägar för att trygga byggbranschen och på samma gång skapa fler bostäder till skärgården.

Johannes Jansson ville också lyfta vikten av att bostäder behövs för att utveckla samtalet. Ordförande frågade efter hyresnivån i skärgården. På Kumlinge finns 19 radhuslägenheter byggda 1984-1987 med ARAVA lån.

- 1 rum-3rum är hyra 8,20€/m²
- 1 rum-3rum med luftvärmepump. 9,40€/m² varmhya.

Ministrarna ser att behovet finns av strukturerad bostadspolitik. Detaljplanerade områden måste diskuteras. De lyfter att det även gjorts en omstrukturering av Landskapsborgen.

Ledamöterna vill också att ÅLR skall marknadsföra tryggheten som finns på Åland. Det finns dessutom en efterfrågan på möjligheten att odla egen mat. Borde kanske startas projekt med de tomma växthusen som finns i skärgården.

EU minister Zetterman vill lyft att det finns potential i att samarbeta runt likande frågor med grannländerna och hämta hem EU medel och att kommunerna skall ta en tydlig roll att driva projekt. Östersjöfonden nämns av ordförande Josefsson att kommunerna skall komma ihåg att ansöka om finansiering ifrån.

6 Ersättning till skärgårdsrepresentanter

Ordförande Josefsson och byråchef Susanne Strand tar upp detta till nästa möte. Detta är ett ärende för finansavdelningen.

7 Övriga ärenden

Inga övriga ärenden.

8 Mötets avslutande, nästa möte

Ordförande kallar till nästa möte. Mötet avslutades kl.14:11

Mariehamn 3.6.2024

Jesper Josefsson, ordförande

Agneta Wackström, sekreterare